

ÁGH ISTVÁN

Mindennapi félelem

Mindennapi félelem
ijeszt, szinte fogva tart,
ahogy egyre közelebb
érezem a kudarcomat,

csapdába ejt, elereszt,
mint tette ma is velem,
amit én követtem el,
ő koholta ellenem,

míg előle bujdosom,
szembe jön vagy utolér,
kinn hever a Balaton
partján, mint egy krokodil,

most már meglepni se tud,
annyi mezben állt elő,
még az angyal is gyanús,
sugárzó gonosztevő,

ám míg ezt az igazat
ki akarom mondani,
szorongatják torkomat
eltorzított szavaim,

fölfoghatatlan titok
lakatját próbálgatom,
ami majd valamikor
megesik majd valahol,

hány esztendő a világ?
mibe kezdjek az alatt,
kelletlen szundítsam át,
ami még hátra maradt?

és melyik év, és melyik
napja annak dátuma?
épp olyan, mint mindegyik,
ami nem lesz már soha,

hol száll el lélegzetem,
mint a cigarettafüst?
közeli vagy idegen,
aki az ágyamhoz ül?

magammal viszek tovább
mindent, ami összegyűlt?
legyen vele odaát
otthonosabb tér az űr,

ÁGH ISTVÁN (1938) Budapest

ugyanakkor nem tudom,
mire emlékezhetek,
a maradék tudatom
megsemmisül-e velem?

s leszek-e, ha nem vagyok,
a mainál igazibb,
kinek csak árnyéka volt
az egyszeri valaki?

egy csepp, kit a forgalom,
akár egy malomkerék
a sodrásból kicsapott,
s eltüntette a sötét,

sötét lombban süt a hold,
földi fán égi gyümölcs,
élem a pillanatot,
melyről azt hittem, örök.

Újra látni egy régi filmet

Úgy érzem, álmod látok, vagy én is a
túlvilágról nézem a rólunk készült filmet,
hiszen amit mutat, mára olyan hihetetlen,
hogyan ott történt, abban a síri csöndben,
pedig még félszázad sem múlt el azóta,
mialatt egymás szeme láttára, zokszó nélkül
veszett ki ezer év minden sorra került vénnel,
én csak a mai magamnak lettem idegen,
fényes arccal, gyűrhetetlen mosollyal
suhanok a szélben, egyszer csak leszálok
bátyám mellett, kinek két nyara volt még hátra,
s anyámnál, aki nála tizenhét téllal tovább élt.

Etnográfikus dokumentumfilm készült a regöletről,
költő bátyámat házigazdának kérte a rendező,
gyerekkorában ő is regölt karácsony napján, s utána
még tízegynéhány karácsonyig nyaggattuk a dudát,
és minden szót és mozdulatot betéve tudtunk,
1951-ben velünk fejeződött be a régi szokás,
s kezdődött az is, minek mára vége,
bár ez a kései reprodukció mintha mégis
eleven folytatása lenne az egykori résztvevőkkel,
én hívtam össze az embereket, annyi történelmi
rémtett s megaláztatás után eljöttek mégis,
mint egy misére az ifjúkori örömök emlékében.

Miután a stáb megérkezett, a véletlen is gazdagította
a forgatókönyvet egy-egy eseménnyel, azért készül
Dénes Géza nyugdíjas paraszt, hogy a képbe lépjen,
rejtőzve vár a némaságot árasztó küszöbön,

amit egy tehén ijesztő, éles bőgése hasít át,
 kora tavaszi szőlőlugas rácsozza a falat,
 elhordott szürke kalapját úgy rakja föl fejére,
 hogy tarkóján és homlokán a keskeny karima
 rögzíti, s elmélyíti a sötét ráncokat az arcán,
 figyelmet ébreszt csontig ható barázdáira,
 hogyan lett megmaradt földjévé az arca, füstben cserzett
 bőre vágatait apró földrengések gyúrik és feszítik.

Kabátba bújjik, s mint egy bűvész, ujján a cigarettát eloltja,
 rányitja az összetákoltsz állóajtót egy sürgölődő csapatra,
 ott filmezik a készülődő életet a nappali félhomályban,
 ahogy a márciusi borjú születését Samu Ferenc vezényli,
 hamiskás szemmel néz a kamerába, magyaráz és parancsol,
 hozza a meleg vizet a lavórban egy szép özvegy rokonasszony,
 húzzák a borjú lábát a sötétbe rejtező, szótlán segítők,
 mígnem a betlehemi szalmán éled napvilágra a kisdéd,
 bejárat felé nyújtózkodnak a kíváncsiskodók, s vibrál az
 izgalom a Fő utcán, istennek hálás anyám is előjön,
 tele krizantémmal a Horváth Róza kosara, nevetve repülnek
 Gizus nénivel valahova, a temetőbe vagy lánykorukba.

Autentikus anyagnak vélhető egy népszokás történetéhez,
 míg én a megőrzött élet mozaik kockáit keresem benne,
 volt, aminek lennie kellett, a csöppségek a kispadon
 ülő anyák ölében, voltak vidám szemekkel néző
 iskolások, és még néhány legény és nagylány,
 akikről bájosan fénylett az ártatlanság, volt a
 karvalyt érző baromfi tekintetét idéző Lina néni,
 s szomszédja, a legszebb asszony, az édesanyám,
 még az is volt, ami nem látszott a filmen,
 a tanító az iskolában, plébános a parókián,
 még az évszak is lépett egyet, hogy a csorda
 vonuló teheneit a levelek pilléin át megmutassa.

Emlékezetgyakorlatra próbáltak a vén regölők
 Samu Ferenc körül, mert jó a memóriája, a hangja,
 mindenki fölismerhető, de más, mint a valóságban volt,
 vagy a régi képet torzította a halványuló emlékezet,
 s most meglepődök a határozott arcvonásokon,
 vagy az összetartozás jegyeit vélem tekintetükben,
 melytől elszoktak, mert nem emlékeztette őket
 az újabb generációk karácsonyi lelkesedése,
 említhetném a marhák járásához szokott
 lassú beszédű gulyást, s a parasztkántort, a vak kovácsot,
 mégis a legnagyobb meglepetés a suszter Lajos bácsi volt,
 egy Árpád-kori magyar jellegzetes arcvonásaival.

Májusvégire vált a kép, míg az esti feladatra készülődnek,
 s elidőz a gép az arctalan, könnyeden haladó kaszáson,
 kinek szájából görbe, gyújtatlan pipa csüng,
 kilétét örök titokban őrzi a mozdulatlan profil,
 nem siet, akár a halál, szívós közönyén elmélázhatok,
 mint az életen, a táncos kiscsikón sötétpej anyja mellett,

akiket figyelme gyeplőszárára kötött az ismeretlen gazda,
 mégis szabadon hagyta az anyaság vonzásában,
 melyben a semmiből alakult koreográfia érvényesül,
 a pici, hercegi paripa tánca öröklött díszlépésben,
 nekirugaszkodik, és megtorpan, újra kezdi a táncot.
 s folytatja, míg ezen a filmen megtekinthető.

Évek ölelése

Százesztendős körtefa tövében
 melegít az évek ölelése,
 az idén, vagy nem is tudom hányban,
 derekára fektettem a vállam,

boldogító áramlás hatott át,
 régi, családias otthonosság,
 s mint a szellő a fa levelével,
 átfordult az árnyékom a fényre,

kiválik a zöld lomb az időből,
 koronája öreg, mégse vénül,
 nem találok benne száraz ágat,
 míg hajamban fakulnak a szálak,

annyi idős a lakatlan udvar,
 s annyi éve szomszédos a kúttal,
 bár a vizét senki sem fogyasztja,
 mélye tükrét vaslap fedte vakra,

talán azért él ilyen sokáig,
 mert benne a múlt jelenné válik,
 a mert ehhez a hosszú jelenléthez
 jó föld és erős gyökér szükséges,

terebélye sűrű nyári zöldjén
 átsütnek a sárga téli körték,
 erotikus magakelletéssel
 az idén is bő termést ígérnek,

meghajolnak terhüktől az ágak,
 teremnek az őszi pazarlásnak,
 de az már a képzelet játéka,
 kinek jut az égből hullott préda,

nem az fáj, hogy nem eszem belőle,
 hogy a pálinkája kinek fő le,
 ennél sokkal indokoltabb okból
 köszöntem le örökölt jogomról,

az fáj, hogy már nem sokáig látom,
 de míg hiányzik, én nem hiányzom,
 s nem egy vén fa, ahogy lenne másnak.
 kinek mindegy, kihajt vagy kiszárad.